

חוקי דת מיושנים גרמו להתכרצות ברברית מבישה שהביאה, בפעם הראשונה, בעיה האשה שצולמה

לפני ששה שבועות פורסם, "העולם הזה" (1026) את התמונה הזאת, תוך מחיקת פני האשה והאנשים האחרים בה. לתמונה נלווה סיפור מזעזע על התפרצות ברברית לדירת האשה, בשעות המאוחרות של הלילה, מתוך כוונה להפתיעה בחברת גבר ולספק חומר לבית-הדין הרבני בתביעה של מזונות. השבוע הגיעה פרשה זו לבית-המשפט ונתפרסמו כל השמות הנוגעים בדבר, כך ששוב אין טעם בטישטוש זהות הצדדים, כפי שנהג, "העולם הזה". גליון "העולם הזה", בו פורסמה התמונה, מילא תפקיד מרכזי במשפט, כי רק בעזרתו זיהתה האשה את התוקפים שתפסוה באותו לילה והצטלמו לידה. עם כל אירצונו להרחיב את הדיבור על פרשה זו, שיש בה כדי לעורר סלידה, רואה "העולם הזה" חובה

אלם המושפטים היה צר מלהכיל את עשרות הסקרנים שהצטופפו בו, צבאו על דלתותיו, או המתונו במסדרון לרגע בו יתפנה בו מקום. אפילו חתיקי השמשים בבית-משפט השלום בתל-אביב לא זכרו משפט, שמשך אליו קהל כה רב ומגוון, כמשפט שהחל להתברר השבוע בפני שופט השלום מכס צירובילסקי.

העתונאים שלא ראו קהל מעין זה גם בגדולי המשפטים, שהסעירו לאחרונה את המדינה, עמדו פעור-פה. תמה באיח התביעה, עמ"מ יהושע וולפסון: "כל האנשים האלה אין להם עבודה? אין להם שום פרנסה?" התפלא הסניגור מיכאל כספי, שזה עתה סיים שני משפטים בעלי ענין צבורי רב: "אינני מבין, במה זה מעניין את הקהל?"

כי לכאורה היה זה משפט רגיל, כמוהו אפשר למצוא מאות בתיקי בתי-המשפט בארץ. על ספסל הנאשמים ישבו ארבעה נאשמים, שהאשמו על ידי המטרה בארבע האשמות: הסגת גבול פלילית, גרימת נזק לרכוש, תקיפה ומעשה מגונה. הנאשמים היו רופא העיניים הד"ר אליהו שלום (51) ושלושת עוזריו, אשר התפרצו לפני ששה שבועות לדירת אחתו של ד"ר שלום לפנות בוקר, מצאוה בחברת גבר זר וצילמוה ערומה.

ברור שהיה זה משפט סיקאנטי. סקרנים רבים שאפו לראות את גיבוריו במו עיניהם. אולם לא זה היה המיוחד במשפט.

אין זו הפעם הראשונה בישראל, שבועלים המבקשים נט בבית-הדין הרבני והזקוקים להוכחות כי נשותיהן בוגדות בהם, בוחרים באמצעי נפסד זה של השגת תצלומים ממעשה הבגידה עצמו. קשה לתאר מעשה כה נתעב ומביש כמעשה הבעל הפורץ לדירת אשתו, עמה אינו חי, תופסה בבגידתה, מצלמה במערומה, ומוציא את התמונות לרשות הרבים. רק לפני זמן קצר, הגיעה

הנאשמים בהתפרצות לדירתה של רבקה שלום, יושבים על ספסל הנאשמים בבית-משפט השלום. בתמונה: נגיב עג'מי, יחזקאל מנשה וד"ר שלום.

גם אישיות אחרת לידי אותו מעשה, ואין אלה המקרים היחידים. כי המציאות המשפטית של דיני אישיות בישראל, כגון נשואין וגרושין, היא הרוחפת אף אנשים הגנים ובעלי עמדה צבורית, לעשות את המביש. מציאות משפטית זו, המבוססת על חוקידת שחודשו בפעם האחרונה לפני של ש מאות שנה ומעלה, אינה תואמת את החיים של המאה העשרים. חוקים אשר אולי היו טובים והגיוניים בתקופת הרמב"ם (המאה ה-12) או בימי רבנו גרשום (המאה ה-10) אינם הולמים את מושגי החיים המודרניים. אולם מדינת ישראל כופה חוקים מעובשים אלה על אזרחיה. אי-התאמה זו למציאות היא הרוחפת לביצוע מעשים, שעליהם נתבע הד"ר אליהו שלום לדין.

מאחורי צילומי העירום והתפרצותו של ד"ר שלום מכתרת טרגדיה אנושית מזעזעת, טרגדיה אשר הרבנות התעלמה ממנה בצורה מתפירה, והמשטרה על-כן במשפט של עבירות פליליות.

★ ★ ★

דג הזהב

כמו בסיפור היפאני רשומון, המתאר כיצד נראה מעשה פשע אחד בארבע צורות שונות וסותרות בארבע זוגות עיניים שונים, יש גם לטרגדיה המשפטית של משפחת שלום כמה נקודות-ראייה שונות בתכלית. הראשונה היא נקודת-מבטו של הד"ר שלום עצמו. אליהו שלום, קרחת-לחצה ובעל תנועות ידיים נמרצות, הוא רופא עיניים מצטיין יליד עיראק, שהתחנך במסור יסועי בהודו, למד רפואה בבירות, פאריס ולונדון.

בגיל 24 המציא הד"ר שלום דרך לניתוח-עיניים מסובך, שהפכה מאז שיטה מקובלת בעולם הרפואה. בבגדאד נחשב הד"ר שלום לרופא-העיניים הטוב שבעיר, ריפא את בני חצר בית-המלוכה, קיבל בדירתו את בני משפחת האימאם התימני,

שבאו במיוחד מתימן אליו, גרף הון תועפות.

סיפור המעשה, כפי שהוא נראה מנקודת מבטו של ד"ר שלום, מתחיל בשנת 1944, בעת שהוא בא ארצה לכמה חודשים, על מנת למצא כלה ולהתחתן. סיפר השבוע הד"ר שלום לכתב העולם הזה, בעברית מליצית אך לא חסרת-שגיאות:

"לפני זמן מה שמעתי את הסיפור אודות זוג הדייגים שמצא את דבריהם, ביקש ממנו כל פעם עוד ועוד, עד שלא נשאר לו דבר. כך היה גם עם רבקה אשתי. כשהכרתי אותה, היא הייתה נערה צעירה, בת למשפחת עולים מפולין שהתגוררה בחוסרי-כל בחולין. כשהופעת, הוצאתי אותה לרווחה. הכרתי את רבקה, נשאתי אותה לאשה, נתתי להוריה בנן בחולון וקניתי להם חנות מכולת.

"את רבקה לקחתי איתי לבגדאד. נתתי לה שם כל מה שאשה יכולה לבקש. קניתי לה מכונית, וילדה עם מיוזג-אוי. הייתה לנו בריכת השחיה הפרטית היחידה בבגדאד. הבאתי אותה לחברת בתי-המלוכה, והיא חיתה כמו מלכה, עם משרתים ושמולות וכל טוב.

"אחרי כשנה הרתה אשתי ונסעה לארץ-ישראל כדי ללדת. באותו זמן קיבלתי ממנה מכתב שאשלח לה כסף כדי להשקיעו במגרשים. שלחתי לה את הכסף והאמנתי לה עד כדי כך שכתבתי שתוכל לחתום בשמי על קניית המגרשים.

"כשחזרה רבקה לעיראק התחילו המריבות בינינו. פעם לר מדתי אותה לשחק ששיבש. היא הפסידה וטענה שהיא צריכה לגנוב. רציתי להסביר לה שבמשחק לא חשוב מי מרוויח ומי מפסיד, העיקר המשחק ההוגן. כעונש לא ישנה בחדרי באותו לילה. מאז החלה לטעון שהיא רוצה להתגרש.

"בעיראק עשיתי ממנה מלכה, וטיפלתי בה כמו במלכה. אבל אחרי שהחלו המאורעות בארץ, בסוף 1947, היינו צריכים לברוח. טיילנו במצרים ובדרום-אפריקה. התנהגתי אליה כבעל לייצת, אף פעם אחת לא היכתי אותה ולא הרמתי עליה יד. נסענו לאנגליה ושם אול כספי, או גילתה רבקה את פרצופה האמיתי. היא אמרה לי: התחתנתי איתך בשביל כסף, עשיתי עסק דע. אם לפרה אין יותר חלב, אינני צריכה אותה.

"היא דתיסה בגסות אל אחי ואחותי, בגלל דבר של מה בכך. הרימה עליהם סכין, למרות כל זאת ניסיתי להשלים עמה. שיבחת אותה על דברים טובים שעשתה, והוזהרתי על הרעים. "כשהגענו לארץ היה מבטנו קשה מאוד. הייתי צריך להתחיל הכל מחדש. חיינו יחד וניסנו להכריז את חי הנשואים שלנו. עד שבינו אחד גילתה לפני רבקה את הכל. היא סיפרה לי מה שיש לה מאהבים, ושהיא אשה מודרנית ויכולה לעשות כל מה שהיא רוצה. אחרי זה עזבתי אותה, ולא רציתי עוד לחיות עם אשה כסוגה. דרשתי שתחזיר לי את רכושי ותחן לי את הילדים. מאז החלו כל הצרות בינינו.

"טענתי היא שרבקה היא אשה רעה ומושחתת. הבלשים שלי, שעקבו אחריה, גילו כי בשנתיים שלא חייתי איתה היא הייתה חיה עם כל מיני מאהבים. הקצין המצרי השבוי, יוסף נאדה, שבה בדרתה שלושה לילות, היא גם אמא רעה, מכח את הילדים. מטרתה היא להוציא ממנה את הילדים ולנקות את שמי. אני הושב שהיא סכנה ציבורית לבעלה, לילדיה ולמאהביה גם כן. אני רוצה לגרשה. אינני חושב שמגיע לה משהו אחר כל הסבל שגרמה לי. אינני מוכן לתת לה אפילו את כתובתה בסך 100 לירות. עליה להחזיר לי את רכושי וילדי ולהיעלם מחיי."

★ ★ ★

רופא העיניים סינור

רבקה שלום, בלונדית חנינית ומלאת-חיים, בעלת הור פעה חיצונית צעירה אף מכפי גילה (29) ישנה דעה אחרת על פרשת נשואיה. סיפוריה הוא סיפור גלורלב של נערה שי נישאה בגלל כסף, הרסה את חייה בהינשאה לאדם שהיה מבוגר ממנה כפליים ויותר.

סיפורה היא לכתב, בעברית צברית שוטפת: "זה היה בשנת 1945. הייתי אז נערה צעירה בת 17. גרתי עם הורי בחולון. עבדתי בבית-חרושת לודז'ה. באותה תקופה הכרתי את אליהו שלום בתור אדם עשיר עם הרבה כסף. הוא בא לארץ במטרה להפש אשה. הוא טרח והתראו עם מאות בחורות עד שנפגש

עמי. הלכתי אז עם מישהו אחר, אולם הורי שמעו ששלום עשיר והשפיעו עלי שאלך לפגישה או שתיים עמו. תחילה ה החליש שאני יותר מדי צעירה בשבילו, אולם מאוחר יותר ה מבקר בביתנו הכופות, עם פרחים ומתנות ושפע של הבטח על החיים שיתן לי.

"אמי השפיעה עלי. היינו מחוסרי אמצעים. בגלל זה עזב את הגמנסיה. הבטחותיו של שלום שיעשני למלכה, סינור להורי את העיניים. הוא לקח אותי לירושלים, לד"ר סינור אליהו אילת, כדי שאשאל אצלם מי הוא. הוא מצידו רץ לשו עלי מימין לשמאל. הוא די מצא חן בעיני. הוא ידע לדבר יני לא בעברית כמוכן, לימד אותי הרבה דברים. סינורף היו ילדה, והפרש הגיל בינינו היה עשרים שנה. הסכמתי לנשוא

"היתה חתונה מפוארת, ואחרי זה נסענו לבגדאד. שם היה בדיוק כמו שהבטיח לי. היתה לו משפחה נחמדה, או בשבילי היתה זו סביבה מוזרה. לא ידעתי את השפה, ידעתי את המנהגים. בעלי כמעט ולא הוציא אותי בחברה. היינו הולכים לנשפים, היו אלה רק של יהודים, וכולם שם מבוגרים וזקנים. ילדה בת 17, כמוני, לא מצאה כל ע בחיים אלה.

"בינינו לנו וילדה, בינינו בריכת-שחיה וחיינו כשם שח בכל בית עיראקי ממוצע. אחרי שנה נכנסתי להריון ובא ארצה לבני, כדי ללדת את ילדי. בעלי נתן לי אז שמות אל לירות, ואמר שאעשה בהם כל מה שארצה. רציתי לבזבז הכסף על תכשיטים ומלבושים, אולם הורי השפיעו עלי לחס קניתי בכסף שלושה מגרשים בחולון, ועל אחד מהם בנו ה את ביתם בכסף שהם חסכו לאחר שנים רבות של עבודה.

"חזרתי לעיראק. החיים בינינו לא הסתדרו. יחסו של בן אלי היה כיהם של און לשפחה קטנה. הוא לא חשב שיש דעה עצמית משלי. אני זוכרת כיצד יום אחד ישבנו ל

קהל שכמותו לא נראה מעולם בבית מחלאת האולם — תלמידות גי התקוה, בה פועל ד"ר שלום, ועקרות-בית שגילו ענין ג

הסקרנים

ששיבש. ורקתי את הקוביות, ולא יצא לי המסמר שרצי רציתי לזרוק עוד הפעם, ובעלי עשה לי סקנדל ולא נתן אותו לילה לישון בחדרו. הוא רצה להנח אותי, להיות בשנ גם בעל וגם מורה, להכריח אותי להתנהג לפי רצונו של

"עם תחילת המאורעות, שקדמו למלחמת-העצמאות, עזבנו עיראק. השארנו שם כמעט את כל רכושנו בידי אחי. בעלי, ואחריכך הלך כל הכסף לאיבוד. נסענו לטויל במצו עזבנו את מצרים יומיים לפני הפלישה המצרית. נסענו לרו אפריקה, והכסף הלך ואול מכיסנו. בעלי החל להיות ק